

ŞEBNEM IŞIGÜZEL • Gözyaşı Konağı

ŞEBNEM İŞİGÜZEL 1973 yılında doğdu. İstanbul Üniversitesi'nde antropoloji okudu. İlk kitabı *Hanene Ay Doğacak* 1993 yılında yayımlandı. Aynı yıl Yunus Nadi Öykü Ödülü'ne değer bulundu. Sonra sırasıyla *Öykümü Kim Anlatacak* (öykü, 1994), *Eski Dostum Kertenkele* (roman, 1996), ağırlıklı olarak *Radikal İki*'de yayımlanan yazılarını topladığı *Neşeli Kadınlar Arasında* (deneme, 2000), *Sarmaşık* (roman, 2002), *Çöplük* (roman, 2004), *Resmigeçit* (roman, 2008), *Kirpiklerimin Gölgesi* (roman, 2010), *Venus* (roman, 2013) kitapları yayımlandı. Çocuklar için *Annem, Kargalar ve Ben'i* (2011) yazdı. Hayatını yazarak sürdüren Şebnem İşigüzel, Tamar ile Ararat'ın annesidir.

İletişim Yayınları 2315 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 386

ISBN-13: 978-975-05-1975-8

© 2016 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2016, İstanbul

EDITÖR Levent Cantek

KAPAK Suat Aysu

UYGULAMA Hüsnu Abbas

DÜZELTİ Aybars Yalık

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 22749

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak, No: 6/3
Bağcılar, İstanbul Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Deve Kaldırım Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ŞEBNEM İŞİGÜZEL

Gözyaşı Konağı

Ada, 1876

*Anneannem Sakibe Hanım ve onun güzeller güzeli kızları
Münevver, Nazife, Ayşe, Nebahat ve Yasemin için.*

Gözyaşlarının kökleri gülümsemenin köklerinden daha derindedir.

- CIORAN

Bir kayığa biner geceleri
Sıgılıkta o kadın tek başına
Dua biçiminde inceltir korkuyu
Sunar içtenliksiz, tanrısına

Yalnız atlar yıkılır düzlerde suya özlemlerinden
Bir ben miyim yalnızlığa yenilen, sen, sen, sen

- GÜLTEN AKIN

Kaybolsa da âşıklar, aşk kaybolmayacak
Ve artık hükmü kalmayacak ölümün.

- DYLAN THOMAS

Bende hiç tükenmeyen bir hayat vardı
Kırlara yayılan ilkbahar gibi
Kalbim hiç durmadan hızla çarpardı
Göğsümün içinde ateş var gibi

- SABAHATTİN ALI

Çok güzel anlatıyorsunuz biliyor musunuz?

- AUGUST STRINDBERG, *Matmazel Julie*

Neşe, zırhıdır kederin,
Kendi içinde saklar onu,
Ki kimse görüp de kanadığını
Haykırmasın "Yaralısın" diye

- EMILY DICKINSON

1876 yılı baharında gayrimesru bebeğimi doğurmak üzere evin erkeklerinden habersiz Büyükada'ya gönderildim. Yanıma Bedriye Kalfa'yı verdiler. Evin kadınları baba ve ağabeyime küçük bir hikâye takdim ettiler. Para kazanma hırsıyla yaşayan babam yokluğumu dikkate alacak vaziyette değildi zaten. Sadece ağabeyim bir süre uzaklarda olacağımı duyunca şaşırılmış. Sofrada kızılılık hoşafını kaşıklarken bir an donup kalmış. Ona öyle anlatıldığı üzere, güya, talihsiz bir kaza neticesinde saçlarım tutuşup yandığından, Bedriye Kalfa ile halamın Beyazıd'daki konağına gideceğime, bu sayede kendimi biraz olsun toparlayacağıma inanıvermiş. Evin kadınlarının sunduğu hikâyeyi içinde karanfil tanelerinin yüzdüğü hoşaf gibi yutması güç olmamış. Annem babamı iyi tanıyordu. Ağabeyimi söz konusu bile etmiyorum. Peşime düşmez, beni merak etmez, ölsem özlemezlerdi.

Yeni yapılan köşkümüzde kalacaktım. Babam köşkün iç düzenlemesini anneme bırakmıştı: "Ne istersen, nasıl istersen öyle yap. Ama artık beni kaz gibi yolma. Değirmenin suyu bitti!" Eğer benim zorunlu ikametgâhım söz konusu

olmasa, annem köşkü olduğu kadarıyla yaza hazır ederdi. Şimdi babama bahaneler uydurmakla meşguldü:

“Biraz daha para verseydin her şey gönlüme göre olurdu. Ben konak yaptırđım, elâlem köşk diyor. Duvarları en usta elden kalemişi istiyordum. Şimdi ucuz olsun diye çırağı-nı bekleyeceğiz.” Babamın bir an önce Ada’ya çıkmak gibi bir arzusu yoktu. “Ben para kazanırken dinleniyorum,” di-yordu. Saraya borç para vermekle gururlanıyordu. “İtalyan-ların otelinde kalmaya devam ederiz, ziyarı yok.” Yediğiyle, içtiğiyle, haberimiz yok bildiği ikinci kadınıyla ilgiliydi, baş-ka bir şeyle değil.

Gayrimeşru hamileliğim mevzusunda annem ve ablala-rımla dayanışma içerisinde değildim. Bu müşkül durum on-ların itibarını ve cemiyet hayatlarını etkileyeceğinden, beni gizlemek istiyorlardı.

İlkin bir ihtiyaçla evlendirmek istediler.

Öncesinde bebeğın kimden olduğunu öğrenmeye çalış-tilar.

Hepsinden tuhafı bütün bunları evin erkeklerinin ruhu duymadan yaptılar.

Üçü bir olup beni dövdüler, babama merdivenden düş-tü dediler.

Halam bana acıdı. Annemle Fatma’yı oldum olası sevmez, Hicran’ı sinik bulurdu zaten. “Yazık,” demişti kan oturmuş yüzüme bakarken, “ne hale getirmişler kızı.”

Gerek onlara verdiğim azap gerek üzerimdeki baskı artık dayanılmaz olunca, gecelerden bir gece kendimi bir meşale gibi tutuşturmak istedim. Yanıp kül olursam her şey so-na erebilirdi. Upuzun saçlarım vardı. “Nah bileğim kalınlı-ğında maşallah,” derdi hamamdaki natır. “İstanbul’un bü-tün hanımlarını yıkarım. Görmedim böylesini. Gürül gürül akan su gibi.”

Bir anda çıra gibi tutuşuvermiştim.

“Talihi varmış. Çiçe kalkan Bedriye Kalfa görmüş, söndürmüş.”

Saçlarım yanmıştı. Bunu kendi irademle yapmış olsam bile can havliyle alevleri tutuvermemden ellerim de yanmıştı. Başımı ve ellerimi Doktor Agop’un terkip ettiği pomatlara buladık. Ellerime pamuktan dikilmiş eldivenler giydirildi ve bir ay içimi çeke çeke derin bir sızı, tarifi imkânsız bir acıyla uyuyup uyandım. Tek teselli vücudumun ve yüzümün yanmamış olmasıydı.

“Kuşun döktürün, muska yazdırın, nedir kızın başına gelenler?” diyen babamı duydum. Kendimi tutuşturduğum gece evde yoktu. İkinci kadınındaydı. Bedriye de çiçe kalkmamıştı. Topal ayağını sürüyerek kendisini çağıran sarhoş ağabeyimin yatağını ısıtmaya gitmişti. Ağabeyim her gece sarhoş gelirdi. Biraz daha az içse annem onu kolayca evlendirebileceğini söylüyordu.

Ağabeyimin odamın kapısından başını uzatıp bakışını, annemin yeni moda kırmızı halı döşettiği merdivenlerden inerken söylediklerini işitmişim:

“Allah korumuş zavallıcağı.”

Allah’ın beni bir şeyden koruduğu yoktu. Çocukken aldığımız Kuran okuma dersinde Hicran’a, “Ben inanmıyorum,” demiştim. O da gidip Fatma’ya yetiştirmiş. İlk dayacağımı böylece yemiştim.

Tabiatı itibarıyla her fırsatta annemle ittifak kuran Fatma, et suyu çorbayı kaşık kaşık bana içiren Bedriye Kalfa’nın yanında durmuş söyleniyordu:

“Akılsız. Kendini yaktığı yetmezmiş gibi bizlerin talihini de bedbaht edecektin. Cemiyet hevesimizi kursağımızda bırakacaktın. Yazıklar olsun sana, tüh! Zina ederken aklın neredeydi? Paşayla evlenecek Hicran’ı da mı düşünmedin, a günahkâr, a kaltak, a orospu, a uçkursuz şeytan!”

Oysa her şey onları korumak içindi.